

Avtale om allmennkringkasting

Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har inngått følgende avtale, men slutter seg for øvrig til Meld. St. 38 (2014 – 2015) Open og opplyst.

NRKs allmennkringkastingsoppdrag

Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ønsker et sterkt og nyskapende NRK. Et NRK som tilbyr felles innsikt og opplevelser, og som binder Norge sammen. Et NRK som samtidig tilbyr et vell av spesialiserte tilbud som det ikke er rom for i andre medier. Målet er å legge det politiske grunnlaget for at NRK kan fortsette å være dette i en ny tid.

Vi ønsker en mer overordnet og forenklet NRK-plakat vedtatt i Stortinget. Vi viser til dagens NRK-plakat og ønsker følgende justeringer: Dagens adgang til reklame på nett bør fjernes, og viktigheten av å ivareta allmennkringkasteroppdraget på nett bør utdypes og presiseres. Et krav om tilstedeværelse i alle fylker bør inkluderes, og et selvstendig ansvar for å bidra til mediemangfold bør understrekes. Dessuten må NRKs beredskapsansvar konkretiseres i plakaten.

Vi ber regjeringen sikre at disse prinsippene blir ivaretatt i ny NRK-plakat, og melde tilbake til Stortinget på egnet måte. Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om ny NRK-plakat og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vi viser til at NRKs sterke posisjon har skapt en debatt der det hevdes at NRK har blitt så dominerende i det norske mediemarkedet at selskapet fortrenger kommersielle medietilbud. De kommersielle aktørene argumenterer for at NRKs sterke nærvær på nett utgjør en fare for mediemangfoldet, fordi NRK svekker det økonomiske grunnlaget for de kommersielle aktørene, spesielt gjelder dette når NRK tilbyr gratis nyhetstjeneste på nett.

Samtidig er NRK i dag mindre, ikke mer, dominerende i det norske mediemarkedet enn de har vært historisk sett. Det ville være en stor feilslutning å laste et sterkt NRK for den vanskelige situasjonen særlig papiravisene er i. Tvert imot er det viktig med en mediepolitikk som kan ivareta både sterke avisredaksjoner og et sterkt NRK, i møte med tøff internasjonal konkurranse på fjernsyn, nett og i sosiale medier.

Vi viser til at meldingens konklusjon er at NRKs nasjonale nyhetstjenester på nett, nrk.no, ikke bør avgrenses, og støtter dette. Internett er i dag den mest brukte medieplattformen, og en avgrensing i NRKs nærvær fører til at man svekker NRKs evne til å nå folk der de er. Vi vil vektlegge at NRK – som andre medier – bør ha full frihet til løpende å ta i bruk de plattformer de ønsker for å nå ut til befolkningen.

Vi støtter meldingens konklusjon om at NRK kan opprettholde sitt eksisterende redaksjonelle tilbud. Nye redaksjonelle tilbud som skiller seg vesentlig fra NRKs eksisterende allmennkringkastingstilbud, må forhåndsgodkjennes, jf. Kringkastingsloven § 6.

NRK skal ha et selvstendig ansvar for å bidra til norske mediemangfoldet. Når NRK har frihet og tillit til å forvalte sitt innhold, så har de samtidig et vesentlig ansvar for mediemangfoldet for øvrig. NRK skal og må balansere sitt konkurranseforhold til andre medier. I forbindelse med utformingen av

oppdragsbrev bes regjeringen fortløpende vurdere hvordan NRK arbeider med å styrke mediemangfoldet.

Vi viser til at regjeringen i meldingen vurderer å flytte kompetansen til å forhåndsgodkjenne nye NRK-tjenester fra Kongen i statsråd til Medietilsynet.

Vi viser til at meldingen peker på at den norske musikkbransjen står overfor flere utfordringer som potensielt kan påvirke eksponeringen og konsumet av norsk musikk. NRK er en dominerende aktør på radio, og NRKs radiokanaler har stor oppslutning blant lytterne. NRK har et særskilt, kulturpolitisk grunnlagt ansvar for å fremme norsk kultur. Vi støtter meldingens forslag om at plikten til å sende norsk musikk i NRK P1, P2 og P3 blir økt fra 35 % til 40 %. Vi mener det også bør vurderes om en andel av dette skal være *norskspråklig* musikk.

Vi ønsker at NRK forpliktes til å ta et større ansvar for å løfte frem nye talenter og lokale artister, for eksempel i distriktssendingene.

Vi viser til at meldingen nevner at NRK har lavere oppslutning i innvandrerbefolkningen enn i befolkningen totalt sett. Siden meldingen ble lagt frem, har situasjonen knyttet til flyktninger, mangfold og integrering blitt aktualisert ytterligere. Det er mange som ikke behersker det norske språket, og i enkelte tilfeller er det også en realitet at slik språkmestring ikke kommer til å finne sted i resten av levetiden. Vi ønsker at allmennkringkasterrollen kan benyttes til å gi informasjon om norske tilstander og norsk offentlig debatt også til dem som ikke mestrer norsk.

Vi vil fremheve jobben NRK gjør overfor barn gjennom NRK Super. Den jevnt over høye kvaliteten – også barnefaglig – på innhold rettet mot barn viser til fulle at NRK tar sitt allmennkringkasteroppdrag på alvor.

Eierstyring

Vi ber regjeringen utrede hvorvidt kulturministerens rolle som NRKs generalforsamling skal delegeres til en stiftelse etter svensk modell for å skape større avstand mellom regjeringen og journalistikken og understreke NRKs rolle som folkets felleseie.

Vi ønsker at lisensen og NRKs oppdrag gis med større forutsigbarhet gjennom et styringssignal for en fireårsperiode.

Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen utrede en delegering av NRKs generalforsamling til en stiftelse etter svensk modell.

Stortinget ber regjeringen sørge for at NRK og lisensbetalerne gis økt forutsigbarhet gjennom et styringssignal hvert fjerde år.

Vi viser til at meldingen stiller krav om effektivisering av NRKs drift. Vi mener dette må gjøres samtidig som NRK har solid økonomi til å utvikle seg. Sportsrettigheter, egenproduserte og innkjøpte kvalitetsproduksjoner og andre store satsinger koster. Det koster også å ha et landsdekkende nett av distriktkontor og å ligge i forkant på utvikling. Vi mener derfor NRK bør få gode og forutsigbare rammevilkår og legger til grunn at NRK bør få kompensasjon for pris- og lønnsutviklingen i årene som kommer. Dette må komme til uttrykk i styringssignalet fra regjeringen. Vi legger til grunn at kompensasjon for pris- og lønnsutvikling samt fastsettelse av lisensen over lengre perioder vil gi NRK gode forutsetninger for både effektivisering og nyutvikling.

Finansiering av allmennkringkasting

Vi legger til grunn at kringkastingsavgiften vil gi relativt stabile og forutsigbare inntekter for NRK i noen år til, men at medieutviklingen på sikt vil utfordre NRKs finansieringsmodell. Vi viser til at regjeringen har nedsatt et ekspertutvalg for fremtidig finansiering av NRK, som skal avgi sin anbefaling 1. juli 2016. Vi ber regjeringen fremme forslag om fremtidig finansiering av NRK etter at Ekspertutvalget har levert sin anbefaling, og innen utgangen av 2016.

Vi mener at NRK fortsatt skal finansieres av fellesskapet. Ordningen som foreslås, må:

- ivareta NRKs uavhengighet
- være langsiktig og fremtidsrettet
- gi forutsigbarhet for både NRK og lisensbetalerne
- være ubyråkratisk
- ivareta en sosial profil i større grad enn i dag

Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen forsikre seg om at det som en del av ekspertgruppens arbeid med alternative finansieringsmodeller for NRK blir utredet en ordning etter finsk modell.

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om NRKs fremtidige finansiering etter at Ekspertutvalget har levert sin anbefaling, og innen utgangen av 2016.

Vi mener det vil være et betydelig tap for mediemangfoldet dersom NRK skulle bli alene om å tilby allmennkringkastingsinnhold. Vi viser til at en rapport konkluderer med at det er vesentlige merkostnader knyttet til TV2s allmennkringkastingsoppdrag, og at kostnadene har økt over tid. Vi vil understreke behovet for at staten sikrer videreføring av en avtale med en kommersiell allmennkringkaster med hovedkontor og nyhetsredaksjon i Bergen og ber regjeringen snarest utlyse avtale som sikrer dette. Vi ber videre regjeringen utrede en modell der deler av merkostnadene som er forbundet med forpliktelsene en kommersiell allmennkringkaster påtar seg, blir kompensert.

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å sikre kommersiell allmennkringkasting med hovedkontor og nyhetsredaksjon i Bergen senest innen utgangen av 2016.

Stortinget ber regjeringen sørge for at det som del av Mediemangfoldsutvalgets arbeid blir utredet modeller som også kan finansiere andre statlige bidrag til et vitalt demokrati og en mangfoldig medieoffentlighet, slik som allmennkringkasteroppdrag på radio, pressestøtte, tilskudd til lokalkringkasting, samiske aviser, stipender og lignende.

NRKs kjøp av eksterne produksjoner

Vi viser til at meldingen foreslår at minst 35 % av det frie programbudsjettet settes ut for årene 2016 – 2017, med et mål om økning til 40 % for 2018 – 2020. Vi viser videre til at NRK allerede setter ut over 30 % til tross for at NRK i dagens regelverk ikke er pålagt å legge ut mer enn 10 %. Vi er opptatt av betydningen av å opprettholde et sterkt internt produksjonsmiljø i NRK. Samtidig har utviklingen de senere årene bidratt til en svært positiv utvikling for den uavhengige bransjen. Vi

ønsker at denne utviklingen skal fortsette, og mener at NRK skal medvirke til mangfold i programproduksjon gjennom både utlegginger, samarbeidsprosjekt og innkjøp av program. Et eventuelt krav til andel eksterne produksjoner bør rulleres minimum i treårsperioder. Det vil gi NRK en fleksibilitet både for planlagte og utforsatte produksjoner av ulik størrelse.

Vi mener regjeringen bør ta initiativ til at norske allmennkringkastere skal investere mer i nasjonal filmproduksjon og tv-serieproduksjon. Som del av dette må det gjøres mer attraktivt å produsere i Norge.

Vi er enige i at standardkontrakter mellom NRK og eksterne produsenter bør fastsettes i avtaler mellom partene. NRK er en stor markedsaktør i produksjonsbransjen og har derfor stor makt i forhandlinger, ikke minst overfor de mange frilanserne i bransjen. Vi vil derfor understreke viktigheten av at NRK setter en god bransjestandard for slike forhandlinger. Alle tjener på ansvar og ryddighet overfor produsenter og rettighetshavere.

Store idrettsarrangementer

Vi viser til at store idrettsarrangement av nasjonal interesse gjennom tidene har vært en viktig del av allmennkringkasternes tilbud og samlende begivenheter for det norske folk. Det er sterk konkurranse om tv-rettighetene til store internasjonale idrettsarrangementer, og det blir en større utfordring å sikre at slike er tilgjengelige for hele det norske publikum. Vi ser det som et mål at slike begivenheter bør være tilgjengelig på en allmennkringkaster, eventuelt en annen åpen kanal. Dette kan sikres gjennom samarbeid mellom norske og nordiske kringkastingsaktører der det er naturlig. Det kan også kreve andre virkemidler og være avhengig av økonomiske prioriteringer.

Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om hvordan direktesending av store idrettsbegivenheter av nasjonal betydning i framtiden kan være tilgjengelig for det norske folk på en allmennkringkaster eller annen åpen kanal.

Tilgjengeliggjøring og universell utforming

Vi viser til at det i meldingen foreslås å fastsette et generelt prinsipp og en målsetting om universell utforming som omfatter det samlede tilbudet til NRK, gjennom NRK-plakaten. Vi støtter dette. Det må være høyt prioritert for en fellesskapsfinansiert allmennkringkaster å gi et tilbud som alle innbyggere kan benytte seg av. Vi støtter også en skjerping av kravene til å gjelde teksting av audiovisuelle bestillingstjenester og teksting av riksdekkende direktesendte TV-programmer, slik regjeringen vurderer.

Vi peker på at teksting også har en språkpolitisk side og ønsker at barn skal kunne fortsette å høre andre nordiske språk enn norsk på NRK. Vi ber om at det tas initiativ til at barn skal få økt forståelse for andre skandinaviske språk ved at det gjøres en grundig vurdering før man velger å dubbe dansk- og svenskspråklige barneprogram.

NRK Sápmi

Vi viser til at NRK Sápmi har en avgjørende rolle for å styrke samisk språk, kultur og identitet. Det er svært viktig at NRK gir et godt medie- og kulturtilbud til den samisktalende befolkningen, men

også løfter fram det samiske i det øvrige tilbudet som når hele den norske befolkningen. Ny teknologi og nye publiseringsplattformer gir også bedre rammer for å utvikle det samiske tilbudet.

Distribusjon av NRKs arkiv

Vi viser til at meldingen konkluderer med at NRKs arkivmateriale skal gjøres tilgjengelig for viderebruk, så langt det er praktisk og juridisk presseetisk forsvarlig. Vi støtter denne konklusjonen. Ordningen med at fellesskapet finansierer NRK, taler for at allmennheten i størst mulig grad skal ha tilgang til det NRK produserer. På denne måten ivaretar NRK sine forpliktelser for et mediemangfold. Vi mener NRK i utgangspunktet bare bør kunne ta betalt for de kostnadene selskapet har med å hente ut og klargjøre klipp for viderebruk. Samtidig er det en forutsetning at opphavsrettigheter blir ivaretatt.

Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen bidra til at NRKs arkiv i større grad gjøres tilgjengelig for viderebruk, forutsatt at opphavsretten blir ivaretatt.

Kringkastingsrådet

Vi viser til at Kringkastingsrådet har vært gjenstand for hyppig debatt, og at regjeringen har vurdert Kringkastingsrådet og kommet til at ordningen bør videreføres. Vi støtter dette, men vil understreke at grensene mot pressens selvdømmeordning (PFU) bør tydeliggjøres, og at Stortinget bør utnevne en større andel av rådets medlemmer.

Vi mener likevel det bør utredes alternative modeller som ivaretar publikums klageadgang og kontakt med NRK, og som er i tråd med en endret medievirkelighet og de behov NRK som landets største medieaktør har for tilbakemeldinger.

Vi fremmer følgende forslag til vedtak:

Stortinget ber regjeringen foreslå avgrensning av Kringkastingsrådets mandat samt endring i oppnevning av medlemmer til Kringkastingsrådet.

Stortinget ber regjeringen utrede alternative modeller for å ivareta publikums klageadgang og kontakt med NRK.